

Maria Saladich: «El coronavirus tindrà un efecte global en la salut no només dels infectats»

Entrevista a Maria Saladich, cirurgiana a l'Hospital General de Vic i il·lustradora | Aprofitem les facilitats que ofereixen les noves tecnologies i la seva setmana de reserva a la feina per parlar de la nova col·laboració amb Setembre, però també de la crisi del coronavirus, del sistema sanitari, de les xarxes de suport o de la importància de posar la vida al centre

Maria Saladich és cirurgiana a l'Hospital General de Vic, però és també il·lustradora. En ple confinament per la crisi del coronavirus enceta una col·laboració amb Setembre | Eudald Palma

Fa setmanes que havíem de publicar aquesta entrevista, però l'esclat de la crisi del coronavirus i la incertesa del moment han fet que el que havia de ser una entrevista per presentar la nova col·laboradora de Setembre, acabi sent una entrevista per parlar de la pròpia crisi. Maria Saladich és cirurgiana a l'Hospital General de Vic, però també és il·lustradora. Ara enceta una col·laboració amb Setembre, on publicarà una vinyeta quinzenal. Aprofitem les facilitats que ofereixen les noves tecnologies i la seva setmana de reserva a la feina per parlar de la nova col·laboració, però també de la crisi del coronavirus, del sistema sanitari, de les xarxes de suport o de la importància de posar la vida al centre.

Amb la crisi del coronavirus hi haurà un abans i un després al sistema sanitari? Què hauria de canviar en la mentalitat tant dels usuaris com en l'administració?

Tot sembla indicar que sí. Crec que els usuaris estan valorant molt la tasca de tots els professionals de la salut i això s'agraeix moltíssim. També s'està fent un ús més racional dels recursos a nivell de consultes a urgències. Esperem que es mantingui aquesta consciència col·lectiva. L'administració ha anat per darrere del virus tot i tenir l'experiència prèvia de la Xina i Itàlia. Es deia una frase molt perillosa uns dies abans de iniciar el confinament: «estem preparats». És a dir, van confiar que el sistema, ja de per sí col·lapsat, podria assumir aquest cop. Una vegada més, a expenses dels professionals, sense valorar correctament infraestructura i material. Actualment s'estan generant protocols d'actuació i esperem estar més preparats en cas que torni a passar.

La xarxa hospitalària pública està a punt de col·lapsar-se per la pandèmia?

Sense ànim de voler almar a ningú; s'estan obrint plantes i habilitant-les com a UCI, hotels a Barcelona com a hospitalització... el sistema ja està operant per damunt de les seves possibilitats. Però hi ha un esforç molt gran part del sistema sanitari per suplir-ho i mirar que tingui el mínim impacte en els pacients.

Es preveu que durant els propers dies hi hagi un increment de casos? Què hem de fer?

Sí, encara no estem en el pic de casos. Així que en tenim per uns dies més. A nivell individual hem de seguir confinats per al bé de tots i prendre totes les precaucions higièniques possibles (rentat de mans, mascaretes...).

Com està ara mateix la situació a l'Hospital de Vic?

Com a tot arreu, s'ha suspès l'activitat normal i estem en una situació d'excepcionalitat. Hi ha hospitals amb més desgavell o descontrol que el nostre, però igualment s'ha incrementat moltíssim la feina, sobretot per a les especialitats de medicina interna, UCI i anestèsia. Tots els equips estem posant-hi el millor de nosaltres; s'ha doblat el nombre d'alguns professionals de guàrdia, s'han canviat els torns d'infermeria, hi ha servei de psicòleg per a cuidar als professionals... Es mira d'optimitzar els recursos humans i materials.

Què passa amb la resta de patologies?

A nivell de la meua especialitat, em preocupa per una banda, que la gent no acut a urgències si no té febre o tos, i pot estar greu (per exemple amb una peritonitis i necessitar una cirurgia) però es queden a casa. Els pacients que vénen per operar són menys però estan més greus que l'habitual. Per altra banda, a nivell sanitari, preocupen tots els casos d'altres patologies que no seran diagnosticats ni tractats com per exemple els càncers, que ara mateix no són una prioritat per raons òbvies. Després del coronavirus haurem de fer tota aquesta assistència que ara no s'està fent. És a dir, que el coronavirus tindrà un efecte global en la salut no només dels infectats.

Una de les últimes il·lustracions de la metgessa i il·lustradora Maria Saladich en relació a la crisi del coronavirus Foto: Maria Saladich

Manquen equips de protecció pel personal sanitari. Què està passant? Com valoreu l'autoorganització popular per produir mascaretes o xarxes de suport mutu?

La manca de material és deguda a que el sistema no estava preparat per a les necessitats d'aquesta infecció. A l'Hospital Universitari de Vic hem d'agrair que ens ha arribat molt material d'empreses, donatius, etc. De moment anem gestionant el material que tenim de la manera més racional possible, s'està intentant fer estalvi, reutilització. Som conscients que els EPIs són finits. L'organització popular em sembla meravellosa. Les xarxes de suport són molt necessàries per a fer més passable aquests temps tant estranys que estem vivint. Pel que fa a les mascaretes «handmade» són una molt bona opció per a la població general; per anar a comprar o a passejar el gos són segures. A nivell sanitari potser les hem d'acabar utilitzant quan s'acabin la resta de recursos, però són insuficients, sobretot per a una exposició amb un pacient Covid+.

Són dies de confinament, però que segurament s'està reforçant molt el sentit de comunitat, de suport mutu entre les persones. Pot semblar una paradoxa, però no ho és, oi?

Sí, al contrari de la individualitat que vol imposar el capitalisme, aquests dies estem demostrant que com a col·lectiu som millors, que podem arribar més lluny.

Quines són les persones més vulnerables davant aquesta pandèmia? Hi ha un biaix de gènere, també, en les persones afectades?

En situacions de crisi els més vulnerables prèviament són els que pateixen més. Hi haurà un augment de pobresa si no es fan mesures contundents, (moltes empreses estan fent ERTOS per exemple) i les persones en exclusió social, baix nivell socioeconòmic, migrants i tercera edat tenen menys recursos per a sortir-se'n. Altres col·lectius com persones amb diversitat funcional o malalties mentals s'estan veient molt afectades pel confinament a nivell físic, psíquic i no s'estan posant recursos suficients perquè els pocs que tenim van a altres àmbits, ara més prioritaris, de la salut. El biaix de gènere estaria inclòs dins d'aquesta vulnerabilitat. La pobresa té cara de dona. La salut també. Les dones per tant, estem o bé en situació de vulnerabilitat o bé en situació d'exposició. Només espero que no s'utilitzi aquesta crisi per posar en un segon terme la lluita

feminista, com s'ha fet històricament cada vegada que hi ha hagut grans crisis a la història.

Quines necessitats de cures calen aquestes setmanes?

Totes. S'ha parat tota l'economia però les tasques de cures, tant les remunerades com les que no són les úniques activitats que segueixen en actiu. No han parat les professionals de la salut, les professionals de cures de les persones més vulnerables (3a edat, diversitat funcional, etc), ni les cures dels infants, l'alimentació, la neteja. Tots aquests sectors són tradicionalment feminitzats i menystinguts. Esperem que la crisi del coronavirus ens ensenyi el que el feminisme porta anys dient: cal posar la vida al centre.

Saladich creu que «Les xarxes de suport són molt necessàries per a fer més passable aquests temps tant estranys que estem vivint» Foto: Maria Saladich

A banda de metgessa, ets il·lustradora. Sembla que la situació actual està despertant la part creativa de moltes persones. És l'art una bona teràpia?

M'agrada molt veure l'augment de expressió artística aquests dies a les xarxes. Som éssers socials i l'art és per a ser compartit; músics que fan concerts/festivals en «streaming», il·lustracions, contes breus, poesia... Crec que l'art s'està potenciant amb el confinament (no és casualitat, l'art ve del silenci i de tenir espai per a un mateix, cosa que a vegades no ens permetem) i que a més serveix com a teràpia, segur.

Com afrontes la nova col·laboració amb Setembre? Què hi trobarem?

Em fa moltíssima il·lusió col·laborar amb vosaltres. Trobarem una secció d'humor gràfic feta amb molt d'amor i molt personal; es titula «De més verdes en maduren». Les protagonistes són dues àvies assegudes en un banc donant-nos els seu punt de vista sobre diversos temes. M'agrada pensar que donem veu i valor a un col·lectiu que havia estat el centre familiar i l'ha deixat de ser. Ah, i com a anècdota; fa quasi un mes que aquest projecte està engegat però degut al coronavirus hem hagut de traslladar les iaies d'un banc (exterior) a un sofà (interior). Esperem que tornin a sortir!

Maria Saladich publicarà, a partir de la setmana vinent, una vinyeta quinzenal a Setembre Foto: Eudald Palma